

ZAŠTITA RIBLJEG FONDA JADRANA S ASPEKTA ORGANIZACIJE I RADA RIBARSKE INSPEKCIJE

FISH STOCK PROTECTION IN THE ADRIATIC FROM THE VIEWPOINT OF THE ORGANIZATION AND ACTIVITY OF THE FISHERY INSPECTION

Lucijan Kos

Institut za saobraćaj, pomorstvo i veze, Zagreb

I

Još u statutima starih primorskih gradova postojale su odredbe o nadzoru nad lovom i prometom ribe. Tako su još »Liber statutorum Civitatis Ragusii« iz 1272, Statut grada Raba iz 1320. i dr. propisivali da se na ribarnici nije smjela prodavati riba koja je bila ulovljena dvije noći ranije, da je zabranjeno prodavati pokvarenu, nečistu ribu i sl., što sve dokazuje da se već tada vršio nadzor, iako povremeni, nad zaštitom riba kao ljudskog prehrambenog artikla. Od naročite je važnosti u novije vrijeme bio i Dandolo dekret — Pravilnik o ribolovu iz 1808. kojim je bio zaštićen lov male plave ribe, reguliran neometan lov te ribe, utvrđen redoslijed na lovištima, ribolov zimskim mrežama, a zabranjeni štetni načini ribolova. Kasnije, u odredbama mletačkih i austrougarskih vlasti, nalazimo sve više propisa i kaznenih odredaba kojima se regulira red u ribolovu.¹⁾

Prva nadzorna služba u ribarstvu na našoj obali potječe od početka XIX stoljeća.²⁾ Obavljali su je ribarski stražari, ali je sama služba bila formirana istom početkom 1883.³⁾ Te ribarske stražare su postavljale općine da im nadziru ribolov, i to na teret samih ribara vlasnika brodova i alata. Istom 1899, radi nedovoljne efikasnosti tih prvih općinskih ribarskih stražara na dobrovoljno-ugovornoj osnovi, vlast je uvela i posebno organiziranu službu ribarske straže, koja je postepeno sve više jačala. Ti prvi ribarski stražari u sastavu pomorske uprave, pored ugovornih općinskih ribarskih stražara, nadzirali su ribolov na moru čamcima na vesla i motor, ali i s kopna. Ta naša prva ribarska straža na moru nadzirala je cijelo područje bivše Kraljevine SHS podijelivši ga u 4 rajona sa sjedištima u Krku, Salima i Šibeniku, dok je iz Splita, dio srednjeg i južnog Jadrana nadzirao poseban parobrod »Solin«. S kopna, ribarska straža na cijeloj našoj obali bila je podijeljena u 23 manja rajona sa sjedištima u većim obalnim (njih 17) i otočnim (njih 6) naseljima. Tim ribarskim stražarima »s kraja« pružala je stručnu pomoć ribarska straža na moru zvana i pomorsko-ribarska policija, čiji su stražarski rajoni pokrivali cijelo područje naše obale.

Zadaci te razmjerno na terenu dobro organizirane ribarske straže stare Jugoslavije proizlazili su iz niza postojećih propisa, i to iz

- Zakona o pomorskom ribolovu iz 1922. god.,
- Konvencije o ribolovu u Jadranskom moru iz 1921. god.,
- Naredaba — o ljetnom ribolovu na dalmatinskom primorju iz 1920. godine i
- o lovu tuna i slične ribe u području Šibenika iz 1930. g.,
- Pravilnika — o ribolovu u Boki kotorskoj iz 1906. god.,
 - o ribolovu na ciple u kanalu Neretve iz 1916. god.,
 - o ljetnom ribolovu u vodama općine Senj iz 1930. god. i
 - o suzbijanju prekršaja ribarske i pomorsko-zdravstvene policije iz 1925. god.,
- Propisa o ribolovu ... u vodama Neretve i njezinih rukava iz 1904. god. i drugo.

Kako je morsko ribarstvo potpadalo pod Direkciju pomorskog saobraćaja u Splitu kao detaširanu organizacionu jedinicu Ministarstva saobraćaja, njegovog Pomorskog odjeljenja, to su se i svi ribarski poslovi uključujući i nadzor nad ribolovom obavljali u Ribarskom odsjeku te Direkcije, s tim da je u njoj postojala Centralna ribarska komisija, a na terenu kod većih lučkih ureda postojala su i takva lokalna povjereništva (njih 54) sa savjetodavnim značenjem o mjerama zaštite i unapređenja morskog ribarstva. Lučki uredi — lučke kapetanije I i II reda, te lučka zastupništva vršili su i sve upravne, a pored ribarske straže, i inspekcijske poslove iz oblasti morskog ribarstva.

II

Nakon oslobođenja i našem morskom ribarstvu dat je novi, industrijski pravac razvika. Pored malog, obalnog i ekstenzivnog ribolova razvili smo i veliki, industrijski i intenzivni ribolov, istina, još uvijek u nedovoljnoj mjeri. Bogatom razgranatošću naše obale s oko 40-tak ekonomski važnih vrsta riba, socijalističko je ribarstvo dobilo kod nas novi, bogatiji sadržaj svojega rada. Još u okviru prve Vlade DF Hrvatske osnovano je bilo i Ministarstvo obalnog pomorstva, ribolova i lokalnog saobraćaja,⁴⁾ a u narodnim odborima formirani su bili ribarski odjeli ili odsjeci povjereništava za poljoprivredu. To Ministarstvo bilo je regulatorni, nadzorni i operativni organ republičke uprave i za morsko ribarstvo. Kako je već početkom 1946. god. reorganizacijom NR to Ministarstvo ukinuto, to su njegovi poslovi iz morskog ribarstva podijeljeni između novoosnovanih

- Ministarstva poljoprivrede NRH (morski ribolov),
- Ministarstva trgovine i opskrbe NRH (promet i trgovina ribom),
- Ministarstva industrije NRH (industrijska prerada ribe).

Dok su u Ministarstvima poljoprivrede, trgovine i opskrbe osnovani odjeli za morsko ribarstvo, u sastavu Ministarstva industrije bila je osnovana Direkcija za morsko ribarstvo kao AOR republičkih poduzeća za preradu ribe, za izradu ribarskih mreža i drugih ribolovnih sredstava. Ta Direkcija imala je i određene upravne funkcije, koje je vršila preko NO. Ta resorska podvojenost poslova iz ribarstva nije se pokazala efikasnom, tako da je koncem 1947. osnovano posebno Ministarstvo ribarstva NR Hrvatske⁵⁾ u kojem su u jednom

republičkom organu bile ujedinjene sve funkcije u vezi s morskim i slatkovodnim ribarstvom — lov, trgovina i industrija ribe. Ministarstvo je u svojem sastavu imalo i 3 glavne direkcije za

- ribarsku industriju kao AOR za preradu ribe (tvornice za preradu ribe i tvornice ribarskog konca i mreža),
- ribarsku brodogradnju kao AOR male, brodogradnje u drvu,
- preduzeće »Riba«, koje je rukovalo prometom i trgovinom ribe od proizvodnje do potrošnje.

Ministarstvo ribarstva i njegove glavne direkcije bili su ukinuti 1951. god., a kao republički organ osnovana je Glavna uprava za ribarstvo⁶⁾ u sastavu Savjeta za poljoprivredu i šumarstvo NRH. Ti organi republičke uprave, pored ostalog, vršili su i nadzor nad morskim ribarstvom uključujući i ribarsku stražu kojoj su pružali stručnu pomoć.

Prvi Opći zakon o morskom ribolovu iz 1950. god.⁷⁾ predvidio je osnivanje republičkih savjetodavnih komisija za morski ribolov sa zadatkom da daju mišljenja i prijedloge o svim važnijim pitanjima za zaštitu i unapređenje morskog ribolova (čl. 25.). U skladu s time u NR Hrvatskoj bila je izvršena i prva rajonizacija kočarenja; donesene su bile i prve mjere za zaštitu morskih riba, rakova i školjaka; utvrđene su nagrade za lov dupina i morskih pasa.⁸⁾ Kontrola poštivanja pravila i propisa o ribarenju, kojih je bilo sve više (o ribolovu povlačnim mrežama, o ribolovu na malu plavu ribu, o sportskom ribolovu na moru, o zabrani lova jastoga i hlapova, o zabrani lova gira upotrebom obalnih povlačnih mreža i dr.) nužno je tražila posebnu organizaciju kojoj će biti glavni zadatak nadzor nad pravilnim vršenjem ribolova. Stoga je za vršenje nadzora nad provođenjem odredaba o zaštiti riba bila već 1951. god. osnovana prva naša Ribarska straža na moru,⁹⁾ i to kao organ Glavne uprave za ribarstvo Savjeta za poljoprivredu i šumarstvo NRH. Njeni su zadaci (čl. 2.):

- da nadzire upotrebu ribolovnog alata i da nadzire način ribolova,
- da nadzire područja u kojima se lovi riba, naročito da li u određenim područjima lovi više ribarskih brodova nego je dozvoljeno, kao i da li se lovi na dozvoljenoj udaljenosti od obale,
- da vrši nadzor nad pridržavanjem propisa o lovostaji,
- da vrši nadzor nad ulovljenom ribom, da li odgovara propisanoj veličini kod lova, transporta i prodaje,
- da pomaže ribarima kod rješavanja sporova, naročito u pogledu iskorištavanja lovišta,
- da podnosi prijave nadležnom organu protiv svih prekršitelja propisa o ribolovu, a naročito protiv osoba koje uništavaju ribu upotrebom eksplozivnih i kemijskih sredstava.

Ta ribarska straža imala je za vršenje svojih zadataka 2 m/č, i to jedan za sjeverni, a drugi za srednji i južni Jadran, što je bilo nedovoljno za efikasnu kontrolu na moru. Reorganizacijom cjelokupne naše uprave i njenom decentralizacijom, Ribarska straža prešla je organizaciono u sastav NO grada Rijeke i Splita, što je u stvari umanjilo značaj njenog rada, iako je uskoro bila osnovana posebna Uprava za ribarstvo¹⁰⁾ kao samostalan republički organ uprave u ribarstvu, s time da određena prava i dužnosti prema tom organu vrši Sekretarijat Izvršnog vijeća za poljoprivredu. Pored ostalih poslova (praćenje izvršenja republičkog društvenog plana, organizacija za unapre-

denje ribarstva i dr.), ta Uprava prati i rad ribarske straže na moru kojoj pruža i stručnu pomoć, a vrši i inspekcijske poslove u okviru saveznih i republičkih propisa.¹⁴⁾ Radi što efikasnije djelatnosti na moru ponovo su Zakonom o morskom ribarstvu NR Hrvatske iz 1955. god.¹²⁾ osnovane republička i kotarske ribarske straže. Republičku ribarsku stražu za nadzor nad obavljanjem cjelokupnog ribolova na moru organizirao je Državni sekretar za poslove narodne privrede, a od 1958. god. ona je prešla u nadležnost Državnog sekretarijata za unutrašnje poslove NRH.¹³⁾ Ta republička ribarska straža djelovala je na području 7 ribarsko-stražarskih rajona sa sjedištima u Puli, Rijeci, Rabu, Zadru, Šibeniku, Splitu i Korčuli odnosno u Dubrovniku. Kotarske ribarske straže organizirali su na području kotareva njihovi savjeti nadležni za poslove poljoprivrede.¹⁴⁾ Te kotarske ribarske straže trebali su osnivati NO kotara (grada) za svoja područja u kojima je ribarstvo naročito razvijeno i gdje ono predstavlja važnu ili važniju granu lokalne privrede (Dubrovnik, Hvar, Vis, Mali Lošinj, Rovinj i dr.), ali do stvarnog njihovog osnivanja nije gotovo ni došlo. Taj kotarski, odnosno kasnije općinski ribarski stražar »s kraja« i s neposredne udaljenosti od obale trebao je nadzirati mali ribolov, lov pod »sviču«, upotrebu mreža-stajačica, vrša, parangala i sl., a naročito je morao bdjeti nad dinamitašima. Taj »ribarski milicionar« kotara (grada), općine usko bi surađivao s ispostavama kapetanija, svjetioničarima, nažigačima lučkih svjetala i dr. koji bi signalizirali štetočine ribolova, a djelovali bi pod stručnim rukovodstvom republičke ribarske straže, ali do njihove pune realizacije, unatoč zakonskom propisu, nije uopće došlo. Po prvom Zakonu o morskom ribarstvu NR Hrvatske, republička ribarska straža, nadzirući primjenu odredaba tog zakona, imala je zadatak naročito da (čl. 73):

- nadzire ribolov i upotrebu ribolovnih sredstava kojima se obavlja ribolov,
- nadzire područja na kojima se lovi riba i da li se to obavlja dozvoljenim sredstvima, u određeno vrijeme i na propisani način,
- nadzire pridržavanje propisa o lovostaji,
- nadzire ulovljenu ribu i druge morske životinje, da li one odgovaraju dozvoljenoj veličini i drugim propisanim uvjetima.

Ta ribarska straža u nadziranju ribolovnoga reda, zaštite i ograničenje ribolova ovlaštena je, pored toga, i da

- podnosi prijave protiv prekršitelja propisa o morskom ribolovu, a naročito protiv osoba koje uništavaju ribu i druge morske životinje upotrebom eksplozivnih, kemijskih i sličnih sredstava ili takvu ribu i morske životinje stavljaju u promet,
- uređuje u sporovima između ribara na lovištima, i
- poduzima druge mjere koje je ovlaštena poduzeti u izvršenju svojih zadataka.

Pripadnici ribarske straže u službi dužni su nositi službeno odijelo i oružje. Čamci ribarske straže za nadziranje ribolova i za uništavanje morskih štetočina moraju biti opremljeni propisanim navigacionim uređajima i oružjem (puške, harpunske puške i sl.). Ribolov u obalnom moru nadzire ta ribarska straža sa svojih 7 m/č, dužine po cca 14 m i jačine motora od 120 KS s po 3 člana posade. Ti kontrolni brodovi u sastavu općinskih organa unutrašnjih poslova krstare pretežno unutrašnjim morskim vodama, a manjim dijelom i teritorijalnim morem u granicama svojih rajona, a po potrebi, prema pojavi

ribe i grupiranju prekršitelja, i u ostalim rajonima radi što efikasnije djelatnosti na zaštiti ribljeg fonda.

Pored ribarske straže, obavljanje morskog ribolova nadziru i organi pomorsko-upravne službe (lučke kapetanije i njihove ispostave) te organi narodne milicije s ovlaštenjima ribarske straže.

Kako je raniji savezni Opći zakon o morskome ribolovu iz 1950. god. nakon donošenja takvih prvih republičkih zakona u SR Hrvatskoj 1955. god. i SR Crnoj Gori 1956. god. prestao vrijediti na područjima tih SR, osim na području SR Slovenije i SR Bosne i Hercegovine, koje nisu donijele svoje republičke zakone, to je 1965. god. bio donijet novi, savezni Osnovni zakon o morskome ribarstvu¹⁵⁾ po kojem provođenje tog zakona i propisa na osnovi njega nadziru organi nadležni za poslove ribarske inspekcije. Ti organi mogu imati motorne čamce s osobljem koje može biti naoružano — ribarsku stražu, kojom rukovodi ribarski inspektor. Inspektor i osoblje ribarske straže u službi nose službene oznake. Ribarski inspektor je ovlašten da (čl. 37.):

- pregledava ribarske brodove, brodske isprave, dozvole za ribolov, legitimacije pomorskih sportskih ribolovnih društava, ribarske čamce i druga sredstva koja se upotrebljavaju u morskome ribarstvu,
- pregledava objekte, poslovne prostorije i knjige radnih organizacija te pojedinaca koji se bave morskim ribarstvom ili stavljaju u promet ribe i druge morske životinje,
- obustavljaju izvršenje nezakonitih radnji,
- privremeno do konačne odluke nadležnog organa oduzima dozvolu za ribolov odnosno legitimaciju pomorskog ribolovnog društva, lovnu, sredstva, opremu i brod za morsko ribarstvo, ako postoji osnovana sumnja da je s njima učinjeno krivično djelo iz čl. 248. KZ, prekršaj ili privredni prijestup predviđen ovim zakonom, propisima na osnovi njega ili drugim propisima koji se odnose na morsko ribarstvo,
- u hitnim slučajevima, u kojima bi nastupila šteta za opći interes, naredi mjere za sprečavanje takve štete,
- izvijesti nadležne organe o uočenim nepravilnostima i traži njihovu intervenciju ako sam nije ovlašten da neposredno postupi,
- prikuplja podatke i izvještaje odgovornih osoba, svjedoka, vještaka i drugih osoba kad je to potrebno,
- poduzima i druge mjere i radnje za koje je ovlašten posebnim propisima.

Ribarski inspektor ima pravo i dužnost da legitimira, pretraži i privede nadležnim organima osobe koje je zatekao u izvršenju krivičnog djela po ovom Zakonu ili po čl. 248. KZ. Kad ribarski inspektor pri nadzoru utvrdi da određeni propis ili mjera nije nikako ili nije pravilno primijenjena, naredit će rješenjem da se ustanovljena nepravilnost u određenom roku otkloni, ako je to moguće, odnosno izvršit će upravnu mjeru, ako je za to ovlašten. Žalba protiv tog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje, ali inspektor može odgoditi izvršenje rješenja protiv koga je izjavljena žalba, ako zbog odgađanja ne bi nastupila opasnost za ljude ili imovinu ili bi to izvršenje prouzročilo štetu koja bi se teško mogla popraviti. Kad ribarski inspektor ustanovi da je povredom propisa učinjen prekršaj, privredni prijestup ili krivično djelo, dužan je bez odgađanja podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno podnijeti prijavu javnom tužiocu nadležnom za pokretanje postupka zbog

privrednog prijestupa odnosno krivičnog djela. Ovaj organ kome je podniet zahtjev, dužan je o ishodu tog postupka obavijestiti organ čiji je inspektor podnio zahtjev za pokretanje postupka. Protiv rješenja o prekršaju žalbu može izjaviti i organ čiji je inspektor podnio zahtjev za pokretanje postupka. Ako radna organizacija ili pojedinac u određenom roku ne izvrši mjere na osnovi ovog Zakona ili propisa na osnovi njega, te mjere može izvršiti organ nadležan za poslove ribarske inspekcije ili druga organizacija koju on ovlasti, i to na trošak organizacije odnosno pojedinca koji je bio dužan da izvrši određenu mjeru.

Radne i druge organizacije, kao i pojedinci, čiji je rad podvrgnut nadzoru ribarskih inspektora, dužni su tim inspektorima omogućiti nadzor i pružati im potrebne podatke. Određena ovlaštenja ribarskih inspektora kao njihovih pomoćnih organa u ribarskom nadzoru imaju i organi JNA (granične vojne jedinice — KNOJ), organi uprave nadležni za sigurnost plovidbe (lučke kapetanije i njihove ispostave) i carinski organi na moru (carinarnice, carinske ispostave, njihovi odjelci i referade). Ti organi iz djelokruga rada ribarskih inspektora ovlašteni su (čl. 46.):

- pregledavati strane ribarske brodove, njihove isprave, čamce i druga sredstva kojima ti brodovi love ribu te dozvole za ribolov u određenim, koncesioniranim zonama,
- obustaviti izvršavanje nezakonitih radnji koje počine strani ribarski brodovi,
- narediti u hitnim slučajevima u kojima bi nastupila šteta za opći interes od stranih ribarskih brodova mjere za sprečavanje takve štete,
- privremeno oduzeti dozvole za ribolov, legitimacije pomorskog sportskog ribolovnog društva, kao i lovinu, sredstva, opremu i brod za vršenje morskog ribarstva u slučaju opravdane sumnje da je povređen propis,
- izvještavati nadležne organe o uočenim nepravilnostima i tražiti po potrebi njihovu intervenciju,
- prikupljati podatke i izvještaje o izvršenim povredama propisa,
- poduzimati i druge mjere i radnje za koje su ovlašteni.

Lučke kapetanije i njihove ispostave, osim tih ovlaštenja, imaju i po Zakonu o morskome ribarstvu SR Hrvatske — određena ovlaštenja ribarskih inspektora u nadzoru (čl. 51.):

- nad ribolovom i nad upotrebom ribolovnih sredstava kojima se obavlja taj ribolov,
- da li se ribolov obavlja na dozvoljenim ribolovnim područjima, dozvoljenim sredstvima, u određeno vrijeme i na propisani način,
- nad pridržavanjem propisa o lovostaji,
- da li su ribe i druge morske životinje ulovljene dozvoljenim ribolovnim sredstvima, u dozvoljeno vrijeme i na propisani način.

O žalbama protiv rješenja svih pomoćnih organa ribarskih inspektora u predmetima nadzora rješavaju republički organi uprave nadležni za morsko ribarstvo.

S obzirom na to da savezni Osnovni zakon o morskome ribarstvu sadrži samo osnovne odredbe o morskome ribarstvu uključujući i njegov nadzor, to su pojedine SR donijele svoje republičke zakone o toj materiji, koji su u stvari dopunili i prema svojim specifičnostima detaljnije razradili te odredbe

za svoja područja.¹⁶⁾ Tako je SR Hrvatska u 1966 god. donijela Zakon o morskom ribarstvu.¹⁷⁾ Po tom zakonu morsko ribarstvo nadziru općinski ribarski inspektori čiji su zadaci (čl. 51.):

- da nadziru ribolov i upotrebu ribolovnih sredstava kojima se obavlja ribolov,
- da nadziru da li se ribolov obavlja na dozvoljenim ribolovnim područjima,
- da nadziru pridržavanje propisa o lovostajama,
- da nadziru jesu li ribe i druge morske životinje ulovljene dozvoljenim ribolovnim sredstvima, u dozvoljeno vrijeme i na propisani način.

Pored općinskih ribarskih inspektora, poslove ribarske inspekcije u okviru prava i dužnosti Republike vrši i ovlašteni republički ribarski inspektor. Njegovi su zadaci (čl. 55.):

- da neposredno nadzire rad općinskih organa ribarske inspekcije,
- da se brine o stručnom uzdizanju radnika, koji vrše poslove ribarske inspekcije i pruža im stručnu pomoć,
- da usklađuje rad ribarske straže, lučkih kapetanija i njihovih ispostava u pitanjima koja se odnose na nadzor nad provođenjem odredaba Osnovnog zakona i ovog Zakona, kao i propisa donesenih na osnovi njega,
- da donosi rješenja o poduzimanju upravnih mjera i podnosi prijave za učinjeno krivično djelo ili privredni prijestup, odnosno zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, ako to u okviru svoje nadležnosti nije učinio općinski ribarski inspektor.

Od važnosti je istaknuti da neposredan nadzor nad provođenjem propisa o morskom ribarstvu vrši i dalje ribarska straža, koja je u službi milicije, općinskih organa unutrašnjih poslova. Ribarska straža neposredno ili na zahtjev nadležnog ribarskog inspektora obavlja poslove ribarske inspekcije, a neposredno nadzire i lov riba i drugih morskih životinja, brine se o održavanju ribolovnog reda i osigurava izvršenje propisa o zaštiti morskog ribarstva. Ribarska straža ima i pravo i dužnost da legitimira, pretraži i privede nadležnim organima osobe koje je zatekla u izvršavanju djela po Osnovnom zakonu, ovom Zakonu ili po čl. 248. KZ. Kad ribarska straža utvrdi da određeni propis ili mjera nije nikako ili nije pravilno primijenjena, dužna je bez odgađanja obavijestiti o tome nadležnog ribarskog inspektora, a kad ustanovi da je povredom propisa učinjen prekršaj, privredni prijestup ili krivično djelo, tada je dužna bez odgađanja podnijeti prijavu nadležnom organu za pokretanje postupka. U toj prijavi ribarska straža dužna je izvijestiti i nadležnog ribarskog inspektora. Za što uspješnije izvršavanje tih zadataka o neposrednom, terenskom nadzoru nad morskim ribarstvom, ribarska straža ima motorne čamce s osobljem koje može biti i naoružano.

Analogne propise o vršenju nadzora nad morskim ribarstvom donijele su svojim republičkim zakonima o morskom ribarstvu i SR Slovenija i Crna Gora. SR Bosna i Hercegovina za svoj dio »vodenog« područja (zaljev Neum-Klek) ovlastila je Lučku kapetaniju u Pločama, a koju je SR Hrvatska odredila da na tom dijelu jugoslavenskog obalnog mora¹⁸⁾ vrši ove poslove iz morskog ribarstva (čl. 4. st. 2.)¹⁹⁾:

- da privremeno oduzima dozvole za ribolov, legitimacije pomorskog sportskog ribolovnog društva, lovinu, sredstva, opremu i brod za morsko ribarstvo u slučaju opravdane sumnje da je povrijeđen propis,

- da izvještava nadležne organe o uočenim nepravilnostima i da ,po potrebi, traži njihovu intervenciju,
- da prikuplja podatke i izvještaje o izvršenim povredama propisa,
- da pregledava strane ribarske brodove, njihove isprave, čamce i druga sredstva kojima oni love, te dozvole za ribolov tih brodova i čamaca,
- da obustavlja izvršavanje nezakonitih radnji koje počine strani ribarski brodovi,
- da u hitnim slučajevima, u kojima bi od stranih ribarskih brodova nastupila šteta za opći interes, poduzima mjere za sprečavanje takve štete,
- da poduzima i druge mjere i radnje za koje je ovlaštena.

Ribarska straža sa svojim određenim funkcijama na našoj obali predstavlja terensku operativu ribolovnog nadzora, sa svojim autoritetom i intervencijama ona je izvršni organ u resoru unutrašnjih poslova, a po zadacima ona je i posredan izvršni organ republičkog organa nadležnog za morsko ribarstvo. Kao takva ona i posreduje u ribarskim sporovima, daje ribarima instruktažu o novim metodama tehnike ribolova, ali ih i preko svojih radio-stanica upoznaje s grupiranjem jata riba (tuna, srdjela, skuša i dr.). Prema tome, ribarska straža svojom ulogom i zadacima, svojim nadzorom nad racionalnim iskorištavanjem bogatstva našeg mora pridonosi svoj obilan prilog i udio unapređenju ribarske privrede.

Uočimo li i organizaciju republičkih organa primorskih SR, vidimo da je bivši Republički sekretarijat za privredu SRH,²⁰⁾ a analogno tome i odgovarajući sekretarijati ostalih primorskih SR, u okviru svojih ovlaštenja, osiguravao provođenje zakona i drugih propisa i mjera i u oblasti morskog ribolova, on je rješavao u upravnim stvarima u oblasti ribarstva, nadzirao provođenje zakona i drugih propisa i mjera u toj oblasti, vršio i inspekcijske poslove koji se odnose na ribarstvo. I sadašnji Republički sekretarijat za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo SRH, a analogno tome i odgovarajući sekretarijati ostalih primorskih SR, u okviru svojih ovlaštenja, osigurava provođenje zakona i drugih propisa i mjera u oblasti morskog ribarstva. Taj Republički sekretarijat prati i analizira uvjete privređivanja i djelovanja privrednog sistema i mjera, prati razvoj organizacija udruženog rada i drugih pravnih osoba u oblasti morskog ribarstva, rješava i u upravnim stvarima u oblasti ribarstva te vrši i inspekcijske poslove koji se odnose na morsko ribarstvo.

I po Sporazumu o ribolovu talijanskih ribara u našim vodama,²¹⁾ jugoslavenske nadležne vlasti (granične vojne jedinice, općinski organi unutrašnjih poslova i lučke kapetanije) nadziru njihov ribolov u našem teritorijalnom moru, a imaju i pravo pregleda talijanskih ribarskih brodova dok se oni nalaze u zonama predviđenim za ribolov. U slučaju spora da li je određeni talijanski ribarski brod lovio u koncesioniranoj takvoj zoni, odlučuje naš nadležni organ (čl. 12.), a u slučaju nevremena, oluje, havarije broda i sl. — krajnje nužde, ti se talijanski ribarski brodovi mogu skloniti u jednu od 5 naših luka, koja je najbliža zoni u kojoj su ovlašteni loviti (Solišćica, Rogoznica, Komiža, Vela Luka i Bar), ali s pravom boravka dok takva nužda traje, o čemu odlučuje naša lučka kapetanija. Ti brodovi i po općim pomorskim propisima imaju pravo »azila« u svim našim isturenijim lukama i uvalama u slučaju nezgoda na moru kad je u opasnosti brod ili posada. Talijanski ri-

barski brodovi dužni su se u svemu pridržavati odredaba Sporazuma i naših propisa s time što ih nadziru naše granične jedinice, općinski organi unutrašnjih poslova, lučke kapetanije i drugi organi.

III

I najnoviji Zakon o morskom ribarstvu SR Hrvatske,²²⁾ što ga je donio Sabor 7. III 1973. god. u povodu usklađivanja s ustavnim amandmanima, propisuje kao i raniji takvi zakoni, da morsko ribarstvo nadziru općinski organi uprave nadležni za poslove ribarske inspekcije i Republički sekretarijat za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo putem svojega ribarskog inspektora. Općinski ribarski inspektor:

- nadzire ribolov i upotrebu ribolovnih sredstava kojima se obavlja ribolov,
- nadzire da li se ribolov obavlja na dozvoljenim ribolovnim područjima, dozvoljenim sredstvima, u određeno vrijeme i na propisani način,
- nadzire pridržavanje propisa o lovostaji,
- nadzire da li su ribe ili druge morske životinje ulovljene dozvoljenim ribolovnim sredstvima, u dozvoljeno vrijeme i na propisani način,
- pregledava brodove, brodske isprave, čamce i druga sredstva u morskom ribarstvu, dozvole za ribolov i članske karte pomorskih sportskih ribolovnih društava,
- pregledava objekte, poslovne prostorije i knjige radnih organizacija i pojedinaca koji se bave morskim ribarstvom ili stavljaju u promet ribe i druge morske životinje.
- privremeno, do konačne odluke nadležnog organa, oduzima dozvolu za ribolov odnosno legitimaciju pomorskog sportskog ribolovnog društva, kao i lovinu, sredstva, opremu i brod za morsko ribarstvo, ako postoji osnovana sumnja da je njima učinjeno krivično djelo iz čl. 248. KZ, prekršaj ili privredni prijestup predviđen ovim Zakonom ili drugim propisima koji se odnose na morsko ribarstvo,
- poduzima i druge mjere i radnje za koje je ovlašten posebnim propisima.

Kao pomoćni organi ribarske inspekcije s gornjim ovlaštenjima i ovdje su općinski organi unutrašnjih poslova, lučke kapetanije i njihove ispostave. Kad ti organi ustanove da propis ili mjera nije nikako ili nije pravilno primijenjena, dužni su bez odgađanja obavijestiti o tome nadležnog ribarskog inspektora, a ako je učinjen prekršaj, privredni prijestup ili krivično djelo, tada su dužni bez odgađanja podnijeti prijavu nadležnom organu za pokretanje postupka i o tome obavijestiti nadležnog ribarskog inspektora. O ishodu tog postupka od strane općinskog suca za prekršaje, privrednog ili redovnog suda, mora se obavijestiti nadležnog organa koji je podnio zahtjev, odnosno prijavu o povredi propisa. Protiv rješenja o prekršaju, ribarski inspektor ima pravo izjaviti žalbu.

Općinskim ribarskim inspektorima u stručnom pogledu rukovodi republički ribarski inspektor, koji

- nadzire rad općinskih organa ribarske inspekcije,
- brine se o stručnom uzdizanju **radnika** koji vrše poslove ribarske inspekcije i pruža im stručnu **pomoć**.

- usklađuje rad pomoćnih organa ribarske inspekcije u pitanjima koja se odnose na nadzor nad provođenjem zakona i propisa donesenih na osnovi njega,
- donosi rješenja o poduzimanju upravnih mjera i podnosi prijave za učinjeno krivično djelo ili privredni prijestup, odnosno zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, ako to u okviru svoje nadležnosti nisu učinili općinski ribarski inspektori,
- poduzima i druge mjere i radnje za koje je ovlašten posebnim propisima.

OUR i druge organizacije, kao i građani, dužni su ribarskom inspektoratu i njegovim pomoćnim inspektorima — organima omogućavati obavljanje poslova nadzora i davati im potrebne podatke.

I ostale primorske SR nalaze se pred donošenjem novih republičkih zakona o morskom ribarstvu u skladu s ustavnim amandmanima.

IV

Uočimo li nadležnost

- lučkih kapetanija u inspekcijiskim poslovima iz oblasti morskog ribarstva, kojih ima 8 (nadzor nad ribolovom, pregledavanje brodova i njihovih isprava i dr.),
- općinskih organa unutrašnjih poslova uključujući i ribarsku stražu, »ugrađenu« u te organe u inspekcijiskim poslovima iz oblasti morskog ribarstva, kojih ima 8 (nadzor nad ribolovom; provjera, pretraga i privođenje brodova i osoba u izvršavanju kaznjivog djela i dr.), po Zakonu o morskom ribarstvu, a znatno više po općim propisima,
- graničnih vojnih jedinica po općim propisima uključujući i inspekcijske poslove iz oblasti morskog ribarstva, kojih ima 10 (provjera dozvola za ribolov talijanskih ribarskih brodova u našim vodama; nadzor nad kretanjem, plovidbom brodova i čamaca stranih zastava i nad njihovim boravkom u našem teritorijalnom moru i dr.),
- općinskih ribarskih inspektora u inspekcijiskim poslovima iz te oblasti, kojih ima 8 (nadzor nad ribolovom, pregled brodova i sredstava za ribolov, pokretanje prekršajnog i dr. postupka i sl.),
- proizlazi potreba da bi sve te inspekcijske organe trebalo ujediniti, i to ne samo njihove kadrove već i sredstva (plovne objekte, sredstva, veze i dr. u jedinstvenu novu organizaciju. Kako su općinski ribarski inspektori osnovni nosioci tih poslova, a s obzirom na to da oni postoje bilo pojedinačno za svaku općinu, bilo da je to zajednička služba dviju ili više općina, to na cijeloj obali u 32 općine u SRH, kao i u ostalih 10 općina (6 u SR Crnoj Gori, 3 u SR Sloveniji i 1 u SR Bosni i Hercegovini) nema nijednog posebnog ribarskog inspektora. Samo 16 otočnih i obalnih općina u SR Hrvatskoj, dakle manje od polovice njih, imaju organiziranu tu službu bilo kao međuopćinsku (7), bilo kao općinsku (9), ali isključivo u osobi općinskog poljoprivrednog i ribarskog inspektora, kojem je osnovna djelatnost poljoprivreda (podaci za 1972. god.). Sve to govori da je potrebno što prije ojačati ribarsku inspekcijisku službu u novoj, kvalitetnijoj formaciji.

Činjenica je da su općinski organi unutrašnjih poslova na moru sa svojim patrolnim čamcima i gliserima (40 većih plovniha objekata), u čijem sastavu djeluje i ribarska straža, sada jedini aktivni nosioci kontrole sprečavanja nezakonitog ribolova, osim graničnih vojnih jedinica u pogledu talijanskih ribarica, a da svi ostali organi de facto u tim poslovima još uvijek nisu dovoljno angažirani, i to lučke kapetanije i općinski ribarski inspektori (ti posljednji nemaju svojih plovniha objekata za obavljanje te kontrole). Tako su u 1970. god. općinski organi unutrašnjih poslova imali ukupno 15.439 intervencija na moru i otkrili 8.270 delikata, od čega 1.779 otpada na ribarske, 1445 na pomorske, 81 na carinske prekršaje i 4.965 na ostale. Sve to govori kako je potrebno jačati i proširiti inspekciju na moru, ujediniti i sredstva i kadrove te sve upravne poslove u njihovom najširem smislu. S obzirom na to da su općinske skupštine nadležne da odlučuju i o 9 poslova iz morskog ribarstva (određivanje granica ribolovnog mora u rijekama koje utječu u to more, ždrijeba na lovištima za lov male plave ribe; dioba ribolovnog područja na zone za lov jastoga i hlapova; određivanje visine naknade za sportski ribolov, područja za gajenje i lov riba i školjaka, granica ribolovnih rezervata i dr.), a njihovi organi uprave su nadležni za vršenje 3 posla iz te oblasti (odobrenje za izlovljavanje školjaka određenim ribolovnim sredstvima; lova riblje mlađi, nedoraslih riba i drugih morskih životinja; ribolova u rezervatima i dr.), to bi trebalo i te upravne poslove u bližoj perspektivi ujediniti u jednom zajedničkom organu ili organizaciji na moru. Pri tome je naročito važno da se ribarskoj straži i u novoj ujedinjenoj formaciji vrati njena prijašnja uloga i značenje specijalizirane inspekcije, koja neposredno, na terenu kontrolira poštivanja ribarskih propisa, a time osigurava racionalniji ribolov i zaštitu ribljeg fonda. Činjenica je da je nadzor nad ribolovom u stvari privredna inspekcija, pa bi joj trebalo i dati posebnu važnost. O opravdanosti postojanja upravo takve ribarske straže govore ovi podaci (za područje SRH):

Godina	Prekršaji					Podnosioci prijava				
	Krivična djela	Privredni prijestup	Prekršaji prijestupi	U privrednom ribolovu	U sportskom ribolovu	Ukupno	Podnosioci prijava Organi općinskih SUP-a	Lučke kapetanije	Ribarski inspektori	Ostali
1966	6	11	408	315	740	702	5	11	22	
1968	10	12	778	579	1379	1200	11	92	76	

Taj nam prikaz jasno pokazuje angažiranost pojedinih organa u registriranim, uhvaćenim deliktima u ribolovu. Pretežan dio tih delikata otkrivaju općinski organi unutrašnjih poslova (ribarska straža), a samo manji dio lučke kapetanije i ribarski inspektori, za što ima i objektivnih razloga zbog njihove slabije tehničke opremljenosti, ali sve to kategorički zahtjeva hitno rješenje tog problema. Ribarska straža u novoj organizaciji treba da postane što dinamičnija i što efikasnija u hvatanju i kažnjavanju prekršitelja, tih »haračlija« našeg morskog bogatstva.

V

Prema jednom prijedlogu o osnivanju međurepubličke organizacije, koja treba da ujedini sve inspekcijske i druge službe na moru, predlaže se da to bude u određenoj perspektivi Direkcija za sigurnost plovidbe i red na moru. Stručni nadzor nad tom Direkcijom vršili bi ne samo nadležni republički sekretarijati za poslove sigurnosti plovidbe i unutrašnjih poslova već i svi ostali resori čije bi inspekcije ušle u njen sastav. Kako bi ta Direkcija bila organizacija koja bi obavljala poslove od interesa za SR Hrvatsku, Sloveniju, Crnu Goru, Bosnu i Hercegovinu, ali i za SFRJ (održavanje međunarodnih plovnih putova i njihovih objekata sigurnosti plovidbe), to bi ona kao takva u okviru svojega Upravnog sektora imala i sve lučke kapetanije s proširenom nadležnošću, koncentrirane sve poslove sadašnjih općinskih organa unutrašnjih poslova na moru, općinskih ribarskih inspektora, općinskih inspektora rada i dr. Ta Direkcija s tako ujedinjenim inspekcijskim poslovima bila bi u stvari »produžena ruka« svake primorske SR i svake primorske općine u tim SR. Lučke kapetanije s proširenim djelatnostima, koje bi uključile sve inspekcijske poslove na moru s ribarskom inspekcijom, postale bi u stvari naša »Coast Guard — Obalna straža«. U djelokrug rada lučkih kapetanija s tako proširenim upravnim poslovima, pored inspekcija sigurnosti plovidbe, zaštite rada na brodovima i u lukama, pomorskog saniteta, čuvanja javnog reda i zaštite građana, kontrola stranaca i dr., spadali bi i poslovi inspekcije ribarstva, što ih sada vrše općinski organi unutrašnjih poslova putem ribarske straže i općinski ribarski inspektori. Terenska mreža lučkih kapetanija (njih 10) i ispostava kapetanija (njih 65); općinskih sekretarijata za unutrašnje poslove (njih 9), općinskih stanica unutrašnjih poslova (njih 33) i njihovih odjela (njih 50) i dr. sa svojim plovnim objektima i drugim sredstvima, kadrovima i dr., a uz suradnju i ostalih organa i organizacija u toj novoj Direkciji pružali bi punu garanciju razvitka i efikasnost svih inspekcija na moru, uključujući i ribarsku inspekciju. Ako bi se u prvoj fazi pristupilo ujedinjavanju samo određenih inspekcijskih službi na moru, što bi trebalo izvršiti što prije, tada bi se u taj novi inspekcijski organ na terenu uključila i ribarska straža, bilo da se sve te inspekcije uključe u novu, proširenu nadležnost lučkih kapetanija ili u takvom organu unutrašnjih poslova na moru, bilo da se za sve te inspekcije osnuje poseban organ međuopćinske ili republičke uprave (»pomorska policija«). Određene teškoće predstavljaju inspekcijski i ostali upravni poslovi resora unutrašnjih poslova, jer bi moglo doći do raznih kriterija — u lukama i na ostalom dijelu obale bili bi nadležni općinski organi unutrašnjih poslova, a na moru nove, proširene lučke kapetanije. Stoga bi trebalo uspostaviti što užu suradnju između tih dvaju organa uprave.

Usvoji li se ma koja od varijanata organizacije inspekcijskih službi na moru, važno je da na tom »vodenom« dijelu naše zemlje u površini od 27.000 km² našeg obalnog mora, što čini 15% površine cijele SFRJ, krstare neprekidno inspekcijski, patrolni brodovi i čamci sa zadatkom da njihovi članovi posade istovremeno vrše sve inspekcijske poslove na moru uključujući i poslove ribarske inspekcije bez obzira na resornu pripadnost tih poslova i zadataka koristeći se suvremenim sredstvima i što užom međusobnom povezanošću, kako bi se postigla što veća funkcionalnost i efikasnost rada te službe. Činjenica je da bi tako ujedinjena inspekcija na terenu djelovala sinkronizirano; ona bi postigla i znatnu pokretljivost, mobilnost i efikasnost u suzbijanju prekrši-

telja propisa o redu na moru iz svih oblasti, uz punu primjenu suvremenih sredstava veze, helikoptera i sl., čime bi se postigao nov kvalitet u uspješnom nadzoru i zaštiti ribljeg fonda na našem Jadranu.

Bilješke:

¹⁾ Naredba... dneva 5 prosinca 1884 glede pomorske ribarštine (Ordinanza... concernente la pesca marittima) Boll. delle leggi dell'Impero, 5 dic. 1884, p. LVII, N. 188).

²⁾ Regolamento per la polizia della pesca alle coste dell' Adriatico. Notificazione del Governo del Litorale, Trieste 7. VIII 1835, No 14504, A. M. 1876.

³⁾ Gesetz vom 9. November 1883, wirksam für Königreich Dalmatien, betreffend die Aufstellung beeideter Fischereiwächter (L. G. n. VB. Z. 50) o. s. o., p. 786.

⁴⁾ Nar. nov. DFH, br. 2/45; Nar. nov. NRH, br. 34/46.

⁵⁾ Nar. nov. NRH, br. 87/47 i 27/51.

⁶⁾ Nar. nov. NRH, br. 30/51.

⁷⁾ Sl. 1. FNRJ, br. 12 od 18. II 1950; br. 4, 11, 46 i 54/51, 52/57.

⁸⁾ Rješenje o rajoniziranju morske obale u svrhu kočarenja; odredbe za zaštitu morskih riba, rakova i školjaka, te o nagradama za lov dupina i morskih pasa prvi su propisi o zaštiti riba koje je donio u NR Hrvatsku 1950. god. ministar ribarstva.

⁹⁾ Uredba o ribarskoj straži na moru od 27. XII 1951. br. 14073 (Nar. nov. NRH, br. 76/51, 51/52, 12/56).

¹⁰⁾ Uredba o osnivanju Uprave za ribarstvo (Nar. nov. NRH, br. 36/58).

¹¹⁾ Čl. 3. Pravilnika o organizaciji i radu Uprave za ribarstvo (Nar. nov. NRH, br. 12/59).

¹²⁾ Zakon o morskom ribarstvu (Nar. nov. NRH, br. 29/55, 62/57, 46/58, 18/60).

¹³⁾ Čl. 4. toč. I/b i čl. 9. Uredbe o prenošenju poslova u nadležnost republičkih organa uprave (Nar. nov. NRH, br. 46/58).

¹⁴⁾ Čl. 42. Zakona o nadležnosti narodnih odbora općina i kotara i njihovih organa (Nar. nov. NRH, br. 62/57).

¹⁵⁾ Čl. 37, 41—46 Osnovnog zakona o morskom ribarstvu (Sl. 1. SFRJ, br. 10. i 35/65, 7 i 29/71),

Čl. 16. toč. 17. Ustavnog zakona za provođenje ustavnih amandmana XX do XLII (Sl. 1. SFRJ, br. 29/71),

Zakon o preuzimanju saveznih zakona kojima se uređuju odnosi o kojima po ustavnim amandmanima XX do XLII na Ustav SFRJ odlučuju republike (Nar. nov. SRH, br. 52/71),

Ustavni zakon za izvedbe ustavnih amandmana XX do LII k Ustavu SR Slovenije (Ur. 1. SR Sl., štev. 51/71),

Zakon o produženju primjene određenih saveznih zakona (Sl. 1. SR CG, br. 31/71).

¹⁶⁾ Zakon o morskom ribištvu (Ur. 1. SR Sl., štev. 34/67),

Zakon o morskom ribarstvu (Sl. 1. SR CG, br. 16/67).

¹⁷⁾ Zakon o morskom ribarstvu (Nar. nov. SRH, br. 28/66, 7/69).

Dužine morske obale kopna i otoka te površine obalnog mora po SR
vidljive su iz ovog pregleda:

Društveno- politička zajednica	Dužina kopna		obale otoka		Ukupno		% morske obale		Ukupno	Površina obalnog mora (u km ²)	
	N/m	km	N/m	km	N/m	km	kopna	otoka			
1	2		3		4		5		6		
SR Slovenija	24,2	44,4	—	—	24,2	44,4	2,14	—	0,73	213	0,8%
SR Hrvatska	959,7	1.777,7	2.166,6	4.012,4	3.126,2	5.790,1	84,94	99,72	94,67	24,775	91,7%
SR Bosna i Hercegovina	11,4	21,2	—	—	11,4	21,2	1,01	—	0,35	17	0,1%
SR Crna Gora	134,5	249,1	6,0	11,1	140,5	260,2	11,01	0,28	4,25	1.995	7,4%
SFRJ	1.129,8	2.092,4	2.172,5	4.023,5	3.302,3	6.115,9	—	—	—	27.000	—
Površina Jadranskog mora											
— bez otoka										135.418	km ²
— s otocima										138.595	km ²

Podaci u rubrikama 1—5 iz djela »Razvedenost obala Jadranskog mora«, Split 1955. (izd. Hidr. inst. RM). Podaci u rubrici 6. dobiveni su procjenom.

¹⁰⁾ Čl. 4. st. 2. Zakona o službi bezbjednosti plovidbe (Sl. 1. SRBiH, br. 21/69), Čl. 17. Zakona o lučkim kapetanijama i kapetanijama pristaništva (Nar. nov. SRH, br. 12/69).

²⁰⁾ Zakon o upravi (Nar. nov. SRH, br. 40/68, 1/69, 51/70 i 31/71).

²¹⁾ Uredba o ratifikaciji Sporazuma između vlada Jugoslavije i Italije o ribolovu talijanskih ribara u jugoslavenskim vodama (Sl. 1. SFRJ, br. 25/72). Kako je taj Sporazum sa 31. XII 1972. god. prestao važiti, to su u toku pregovori dviju vlada o sklapanju novoga. Novi sporazum je potpisan u Beogradu 15. VI 1973., ali još nije ratificiran.

²²⁾ Nar. nov. SRH, br. 11/73.

LITERATURA

- Kos L., 1952: Uloga i zadaci ribarske straže, Riječki list, 52, 2. 3. 2.
 Kos L., 1955: Ribarska straža, Slobodna Dalmacija, Split, 3128, 5. 3.
 Kos L., 1955: Ribarska straža na Jadranu, Novi list, Rijeka, 29. 4.
 Kos L., 1953; 1957: Jedan prijedlog o organizaciji ribarske straže na moru, Morsko ribarstvo, Zagreb, 5—6, 77—79; Naše more, Dubrovnik, 5, 321—322.
 Kos dr. L. i Dančević L., 1972: Prijedlog nove organizacije inspeksijskih i drugih službi na moru i rijekama (»Obalna straža«), Zagreb, 228.
 Lekić M., 1931: Svrha ribarske policije, Ribarski kalendar, Split, 38—41.
 Iorini P., 1903: Ribanje i ribarske sprave pri istočnim obalama Jadranskog mora, Beč, XIV — Oblasti nad ribarstvom.
 Milić N., 1935: Nadzor nad morskim ribarstvom, Ribarski kalendar, Split, 61—67.
 Milić N., 1955: Zaštita ribljeg bogatstva i ribarstva na Jadranu, Gl. Nadležnost i nadzor nad morskim ribarstvom, ..., Zagreb, 116—129.
 Srdar S., 1960: Morsko bogatstvo Jadrana i njegovo iskorišćivanje, Zagreb, 503;
 — 1935: Naši ribarstveni problemi, Zagreb (izd. Zagrebačkog zbora).

FISH STOCK PROTECTION IN THE ADRIATIC FROM THE VIEWPOINT OF THE ORGANIZATION AND ACTIVITY OF THE FISHERY INSPECTION

Lucijan Kos

SUMMARY

The supervision over fishery activities and fish protection along our coast dates from 18th century. The first organized service of fishery inspection is of a rather recent date. In the old Yugoslavia with a not well developed, coastal and extensive fishery this service was rather well organized and it was very efficient in the region of three fishery guards: the northern, central, and southern Adriatic.

After the liberation of our country, due to the development of the industrial and intensive fishery, and due to frequent reorganizations of the state management, starting from the boroughs to the federation, the role and significance of the fishery supervision changed too, and thus also the activity of the organs authorized to control the fishery. These organs were made predominantly a part of the lower socio-political organizations and the SR's supplied them with expert help and collaboration. Only in 1951, the first Decree on the Organization and Work of the Fishery Guard on the Sea was issued. Its duty was to supervise the fishery means applied, the regions in which fishery was practiced, if closed season was observed, if fish of certain size were caught, and if punishment was inflicted on the violators of fishery laws. This fishery guard used 7 motor boats in the regions of Pula, Rijeka, Rab, Zadar, Šibenik, Split and Dubrovnik. At first it was under the authority of the republic organs of management responsible for the sea fishery, and later on under the authority of the coastal administrative districts and boroughs. The greatest part of this function has now been taken over by the borough organs of the internal affairs in whose competence are also the motor boats of the fishery guard, the port offices and their branches. These auxiliary organs of the fishery inspection are under the expert supervision of the borough's fishery inspectors, who are still the fundamental bearers of this service.

*

In order to make the fishery inspection on the whole more mobile and efficient in controlling the violators of the regulations established on the sea, and especially those regarding fishery, it has been suggested to consolidate *all* the inspections and other services on the sea by concentrating all the vessels, all the means of communication, cadres, and financial means. Thus a new quality would be attained regarding a successful supervision and protection of the fish stock in our part of the Adriatic.

